По конфіскаті. — Наклад другий!

Ч. 149. Львів, четвер 24. серпня 1922. Почтову належність оплачено гуртом. Рік I.

ГРОМАДСЬКИЙ ВІСТНИК

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно в краю 1500 М
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 дол., Франції, Голяндії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 лірів, Швайцарії 5 фр. шв., Німеччині 100 марок, Чехословаччині 30 корон ч., Болгарії 60 левів, Румунії 50 лей, Австрії 3000 корон. Зміна адреси 100 марок польських.

ОГОЛОШЕННЯ:
Рядок дрібного друку або його місце в рубриці „Оголошення" 100 М., в „Надісланім", в „Опо-вістках" і некрольоґи 200 М. Між новинками і в редакційній части 300 М., на першій стороні 400 М. За дрібні оголошення 30 М від слова; товстим друком подвійно. В неділі і свята 50% дорозче.

Виходить о годині 7. рано.

Один прим. 60 Мкп.

РЕДАКЦІЯ, АДМІНІСТРАЦІЯ й ЕКСПЕДИЦІЯ: ЛЬВІВ, РИНОК ч. 10

Скрізь жадайте!
ВЖЕ ПОЯВИЛИСЯ В ПРОДАЖІ ЦИҐАРЕТНІ ТУТКИ
„ОКСАНА"
XII 8—10
з етикетою відомого арт.-маляра КОВЖУНА.
ЗАМОВЛЯТИ ЧЕРЕЗ „Союзний Базар" У ЛЬВОВІ вул РУСЬКА 20.
ПРОСИМО ОГЛЯНУТИ!

Львів, 23. серпня 1922.

Після льондонськоГ конференції.

Від версайльського трактату постійно виринають непорозуміння, а то й ріжні розходження між двома стовпами коаліції, — між Англією і Францією. Після війни Англія осягнула свої цілі, її небезпечний конкурент — Німеччина — як морська сила і як зростаюча кольоніяльна могутність перестав істнувати. Шлях на Близький Схід, до Малої Азії, до Багдаду перерваний і затарасований цілим рядом нових і старих держав та всякими мандатними творами. В Константинополі, тій преважній брамі Східної Европи, стоїть англійська сторожа, а під брамою бівакує спомагане Англією військо грецького Константина. Франція мимо побіди сумнівного значіння над віковічним ворогом своїх цілей не осягнула і мабуть ніколи їх не осягне. Журба за завтрішній день так само муляє французьке серце, як це було пів століття тому назад. Побіджена Німеччина все ще остає великою небезпекою для Франції. Ця небезпека не тільки не маліє, але зростає з кождим днем. Бажаючи забезпечитися на всякий випадок, Франція всіми силами піддержує такі державні вартости, як союзну Польщу, або такий конґльомерат з розбіжними тенденціями, як Мала Антанта. А це все вимагає коштів, вкладів і вічної журби з тим, що безумовно не знати, якими союзниками виявлять себе ті держави осередньо-східної Европи в хвилі небезпеки. Приклад Румунії у світовій війні є незвичайно повчаючий.

Згнобити і покорити Німеччину — це задушевне бажання і ясна мета кождого Француза. Тому при впертости п. Клємансо наложено на Німеччину такі відшкодовання, яких німецький народ не міг би ніколи сплатити, колиб навіть хотів. А щож говорити, коли він не хоче. При кождій раті наложеного відшкодовання Франція мусить зачинати від початку, мусить переконувати, грозитися, страшити инших і потерпати сама, щоби видерти кільканайцять міліонів марок в золоті. До тогож французький плян знищити Німеччину не лежить в інтересі Англії. На европейському континенті мусить істнувати рівновага — ось аксіом англійської політики. Змагання Франції до геґемонії в Европі захитує ту рівновагу, творить основу до нових конфліктів, до нарушення мира, до знищення континенту, а це є противне англійським намірам. До тогож Німеччина є знаменитим покупцем для Анґлії, є ринком збуту для англійських витворів. Анґлія не може допустити до знищення свого покупця, до збільшення безробіття в себе, а навіть до викликання грізної соціяльної крізи. Вкінці Німеччина є преважним чинником світової культури, є цінним механізмом в економічній і політичній машинерії світа.

На цім підкладі між обективно-толерантною Англією і субєктивно-пристрасною Францією приходить до постійних сутичок. Чи це був Вашінґтон, чи Генуа, чи вкінці Льондон, всюди розходження. А наслідок цього такий, що Франція з кождим місяцем стає убожшою о одну ілюзію і самітнійшою. Дня 14. ц. м. Льойд Джордж запропонував такий перехід в льондонських нарадах: „Згодімся, щоби ствердити наш розбрат!" Розуміється, розбрат істнує не від тепер, а його ствердження наступило після цілого ряду розходжень в ріжних справах.

Перед ґенуенською конференцією здавалося, що Франція із гнучким Аристидом Бріяном прийме анґлійську точку погляду, як це зазначено однозгідно постановами в Кан. Та повалення Бріяна і поворот до чинної політики, — на чоло уряду — Поанкаре ще більш поглибили англійсько-французькі розходження.

Чи істнує коаліція, та сама коаліція, котра спільним зусиллям взяла верх над Німеччиною? — ось питання нинішнього дня. Формально так, але в суті річи вона давно перестала істнувати, ще в хвилі, коли струями поту поливано версайльський трактат, страшний засуд на цілу німецьку націю. Теперішнє ствердження з боку Льойда Джорджа є тільки словним закріпленням давно істнуючого факту.

Німеччина не є в силі платити відшкодовань в теперішньому часі і тому зажадала мораторії. Франція виставила домагання цілого ряду забезпечень, як обняття у власний заряд німецьких копалень і лісів в тій частині Німеччини, що находиться під окупацією союзників, та установленням між тою частиною і рештою Німеччини митової границі. Але навіть в такому випадку речинець мораторії мав би бути коротший, як того вимагала Німеччина. Льойд Джордж не погодився на ці пропозиції і предложив уділення мораторії без якихнебудь ґарантій. Анґлія обстоює становище добровільного сповнювання принятих на себе зобовязань всупереч примусовому натискови Франції.

Ці два суперечні становища рішили долю льондонської конференції, а також і долю коаліції. Франція суятиться, скликує воєнну нараду, погрожує карними санкціями, брязкотить зброєю, — а Англія попереджує, що всякий виступ Франції буде зарахований на її виключну відповідальність, що Греки займуть Константинополь, що наслідки для Франції можуть бути досить прикрі.

Тим способом створено в Европі знову атмосферу непевности. Франція найшлася в становищі майже повної самітности, бож її союзниця Польща в разі воєнного конфлікту ледви чи могла би входити в рахубу, маючи на своїм карку зреорґанізовану німецькими офіцерами червону армію. Врештою, і в Польщі починається непомітна зміна в заграничній політиці.

Це осамітнення спинює Францію від надто радикальних виступів. А щоби вийти з круга ізоляції французька політика промощує собі поворот до старих богів, до свого союза з Росією. Небавом має відбутися конференція з Літвіновим. Дивні є стежки політики. Найбільш ворожа большевикам Франція шукає тепер шляхів порозуміння з ними, щоби забезпечитися на всякий випадок.

Тупцювання на одному місці виявляє ясно, що Европа не може вийти із витвореного собою зачарованого колеса. Ключ до розвязки европейської ситуації є у Вашінґтоні і звідти тільки прийде очищення атмосфери і modus vivendi европейських держав і народів.

Присилайте жертви на будову памятника ІВАНА ФРАНКА до Краєвого Союза Кредитового Львів, Ринок 10., ч. вил. кн. 40.000.

Велика Україна.

Київська Книжна Палата в справі збірки матеріялів до історії революції на Україні.

Київська Книжна Палата видала відозву в справі надсилання їй матеріялів до історії революції на Україні. У відозві пишеться:

„Революція на Україні набула таких надзвичайно бурхливих форм і дала стільки матеріялу для дослідувачів, що за обовязок кожної культурно свідомої людини треба вважати збірання та зберігання матеріялів та документів, що стосуються найдрібніших боків життя. Треба як найпильнійше зібрати й систематизувати матеріяли, які відбивають на собі ту велетенську боротьбу народу, свідками якої ми всі зараз є. Звичайно друковане слово є найціннійший матеріял незалежно від тих форм, в які воно втілилось.

Книжки, брошури, часописи, ґазети, листівки, накази, відозви, оголошення, метелики, афіші, плякати, календарі, портрети, то що, словом все те, що виходить з-під друкарського станка, є неоцінимий матеріял для майбутнього історика, вченого, фільозофа, письменника громадського діяча, адміністратора, правника і т. и. І нашим обовязком мусить бути збереження всіх цих матеріялів, котрі надзвичайно швидко плодяться, поширюються і зовсім зникають, не лишаючи частогусто після себе жадного матеріяльного сліду. Книжна Палата — біблїоґрафічний підвідділ Всевидату — зібрала вже велику і цінну збірку всяких друкованих видань, але безумовно ця збірка далеко неповна. Бракує головним чином видань провінціональних, які здебільшого ніколи не доходили до Київа. І тому ми звертаємось до всіх, хто дорожиться культурною справою, збирати все, що виходило на території України, починаючи з 1 березня 1917 року, і надсилати до Книжної Палати — Київ. Бульвар Тараса Шевченка б. 14.

Всі уряди — (Тимчасовий, Центральна Рада, Гетьманщина, всі часи Директорії, Отаманщина, Денікінщина, Вранґлівщина, Махнівщина) — все, що тільки було призначено до розповсюдження, незалеж-

Пр. 249|22. В Імени Річипосполитої Польської! Суд окружний карний яко Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Прокураторії Державної, що зміст часописи „Громадський Вістник" ч. 143. з дня 16. серпня 1922. в артикулі під наголовком 1) Довкола Східної Галичини, в уступах: а) межи словами: Справа Східної..., а стала квестією; б) від слів: А предіть відношення... до кінця артикулу. 2) „Тернопільський Вістник" (Масові арешти серед українських студентів), в уступах: а) межи словами: поліційною експозитурою...: а Арешти українських, б) межи словами, Українських студентів..., а доказом факт; в) від слів: „Новий блямаж", до кінця містить в собі єство злочину ad 1) з § 65 а) з. к., ad 2. проступку з § 300 з. к., а що до уступу 2 а) також проступку з § 302 з. к. узнав доконану в дни 15. серпня 1922 конфіскату за оправдану і зарядив знищення цілого накладу і видав по думці § 493. п. к., заказ дальшого розширювання того друкового письма. Заразом видав наказ відвічальному редакторови тої часописі, щоби се рішення помістив безплатно в найближчім числі і то на першій стороні. Невиконання того наказу потягає за собою наслідки предвиджені в § 21 зак. друк, з 17. грудня 1862 Д. п. д. № 6 ex 1863, а іменно засудження за переступство на гривну до 400 Мп. — Львів, дня 16. серпня 1922. (Підпис нечиткий).

но від політичної програми та змісту, має вагу для повноти нашої збірки. Все, що тільки у кого збереглось, просимо надсилати до Книжної Палати по вказаній адресі. Палата розбере матеріяли і за цінні зразки, за коштовні збірки буде видавати премії по згоді з предявником або грішми, або книжками.

Нехайже кожна культуна люди на візьметься до неї праці і допоможе нашій культурній важливій роботі, за яку має потім дякувати-ме наука, яка є наше найперше завдання та найдорогоцінніща мета".

Шліть жертви на будову памятника на могилі Леся Мартавича де Пов Тов-а Кредитового „Віра" в Раві Руській.

теристичний тільки вискав президента міністрів Йонеля Братіяну, що він в Генуї мусів тяжко боротися о старі границі Буковини. Чи їх виборов, благорозумно не додав... А нарід наш терпить в глухім отупінню всі ті кривди і все сподівається, що враз із східногалицьким питанням буде вирішена доля буковинської України. І тому всякі вісти про долю Східної Галичини в нас викликують таке велике зацікавлення. „Коби тільки скорше дочекати", — отсе вічний рефрен всякої гутірки на цю тему.

При зміні адреси просимо не забувати подати і попередну свою адресу.

Вісти з Буковини.

Буковинське сплетничання. — Румунізаторська дурійна. — Румунські міністри в гостях.

Хто не живе сам на Буковині і не відчуває на власній шкірі „благодати" румунської влади, той не може собі навіть уявити, як тяжко живеться т. зв. національним меншостям, до яких зачисляють тепер також Українців, хоч вони становлять релятивну більшість населення краю. Тому й наша еміграція не знає того важкого положення українського народу на Буковині, бо на жаль т. зв. „буковинська делегація Національної Ради" не удержує з краєм ніякого звязку, мабуть для браку матеріяльних засобів. До тої делегації в ряди-годи попаде лист з краю, а досі всього раз один інтелігент приїхав до Відня і поінформував докладно про положення на Буковині, та й того інтелігента стрінула така „вдяка" у формі звичайної вже в нас сплетні, що й йому мабуть відхочеться ще колись жертвуватися для народних справ. Се вже специяльна буковинсько-українська звичка, зражувати своїх і так небагатьох щирих працьовників сплетнями, інтригами, клеветами і т. п. І цікаве, що саме люде „з маслом на голові" (от всякі близькі „праці" при „Селянській касі", з якої каса попала в конкурс, а ті патріоти урядники купували собі маєтки) найскорші до таких клевет, мабуть тим хочуть покрити повну відсутність в них якої-небудь народної праці. А емігранти, жадні вістей з краю, радо вірять у всяку сплетню. Булоб пожадане, щоби наша еміграція ставилася хоч трохи критично до всяких сплетень.

Та вертаймо до положення в краю. Румунські власти всіми силами і способами хочуть Буковині надати вигляд корінно румунського краю і тому все румунізують, хочби з потоптанням загарантованих законами прав. Передовсім зрумунізовано православну церкву і шкільництво. Українські гімназії в Кіцмані і Винниці перемінено на чисто румунські, а тепер змушено директора одинокої ще української гімназії в Чернівцях д-ра Панька Клима до резигнації, а на його місце іменовано директором Румуна Тудана. В новім шкільнім році в тій гімназії вже буде викладовою мовою в L I V. клясі мова румунська і так постепенно аж до цілковитого зникнення української мови з української гімназії! А як безсоромно переміняються українські народні школи на румунські — і то в чисто українських селах, — сього й не описати. І румунські власти отверто заявляють, що вони приняті на себе в мирових договорах обовязки пошановання прав національних „меншостей" зовсім не думають додержати, а всякі жалоби до Ліґи Народів уважають недозволеним вмішуванням у внутрішні справи своєї самостійної держави. Виходить, що злодія не вільно скаржити за крадіж, бо се для нього — образа чести! Не знаємо, чи наша бук. делеґація пригноровиться до цього становища румунської влади, чи може таки впімнеться де слід о наші права.

А щож сказати про найновійше язикове розпорядження? Як грім з ясного неба воно спало на нас: всі уряди мусять урядувати по румунськи; сторонам не вільно подання вносити у своїй мові, а тільки в румунській; сторони і адвокати мусять, як і судії, говорити тільки по румунськи; словом: одним почерком пера міністер Флъореску скасував всі права нерумунських мов. А тепер прошу собі представити судову розправу в чисто українським (кіцманським, заставнецьким, вижницьким або вашковецьким) повіті між українськими сторонами, де ані сторони, ані адвокати, ані суддя не вміють по румунськи! Дійсно комедія гідна богів! А все тільки задля шовіністичної румунської дурійки. Та історія вчить, що гнобителі саме перед своїм упадком шаліють; таке враження маємо й ми тут в краю. Одначе не завадило би, колиб бук. делеґація про це заговорила де слід; тим вона пригадала би краєви своє істнування...

В послідних днях відвідали наш край аж шість румунських міністрів, які всі приобіцяли делеґаціям населення і урядників золоті гори. Ми вже так призвичаєні до тих ніколи не додержуваних обіцянок, що уважаємо зайвим їх навіть реєструвати. Шкода паперу! Харак-

Преса.

Орган східно галицьких сіоністів про польський маневр в справі Східної Галичини.

В статті п. з. „Політика на коротку мету" львівська „Хвиля" з 23. ц. м. пише: „Поголоски про не переведення виборів у Сх. Галичині не здійснилися. Як хвилево представляється ситуація, правительство польське задумує не оглядатися на скомплікований правнодержавні квестії цеї области.

Одначе не переочує правительство проф. Новака, як впрочім всі дотеперішні правительства, специфічного характеру цього краю, а з цеї причини необхідности окремого трактовання його з нагоди розписання виборів. Цій свідомости слід приписати приготовання проєкту автономії для Сх. Галичини рівночасно з розписанням виборів.

Правительство є иншої думки, як деякі партії, що живуть з націоналістичної демаґоґії, що визнають засаду, „не дамо сього, що нам не видреться", і само хоче через узглядненння постулятів населення сього краю в границях, які уважає за допустимі і які — на його думку — вистарчили би до заспокоєння заграниці, приготовити ґрунт для поладнання цеї отвертої квестії.

Не пересуджуємо, чи і в якій ступені концепція правительства викличе задуманий наслідок. Одно тільки певне: хто задержиться в половині дороги, хоча частину її пройшов, постійно далеко є від цілі. А проєкти польського правительства з точки виджения цілі, так як воно її розуміє, грішать браком консеквенції. Польське населення Сх. Галичини, хоча творить в цім краю тільки меншість, автономії не потребує. Надання автономії цему краєви польським правительством не є отже випливом інтересів польського населення, тільки вимогою рації стану по причині необхідности узгляднення постулятів непольського населення. Проєкти автономії, які з тим фактом не числяться і непольське населення, яке творить більшість, уважає не за підмет прав, а за предмет без волі і співрішення, грішать з гори проти ідей, яких висловом має бути автономія.

Порушуємо тому цю квестію, яка в інтересі кождої зі сторін вимагає поставлення і отвертої відповіди. Менталізм годований деякими партіями утруднює розвязку проблему, що найменше настільки, щоби входячі в рахунок сторони думали не тільки власними катеґоріями, але старалися вдуматися в катеґорії думання другої сторони. Проблеми, які стоять на черговім порядку, є життєвими квестіями населення краю і тупненням ноги, хочби як грізним і сильним, не дасться розвязати. В цій хвилі робиться історію. Рішення в цій справі, яка може піти по лінії виреченя основних постулятів, накладає надто велику відповідальність на кождого, що в тій хвилі робить політику, щоби не здавав собі справу з сього, що він тут не йде о політичний переходовий акт, тільки о акт тривкий, о акт історичного значіння, отже в цім положенню вільно вицофатися з публичної арени, але не вільно боятися.

Автономія, уложена нишком і потайки при зеленім бюрократнім столі, без оглядання на тих, для кого надається її, без питання о волю населення, стоїть в розрізі з засадою, якої має бути льогічною консеквенцією. Автономія, яку приготовляється не під кутом заспокоєня інтересів населення, тільки під кутом засади „ut aliquid fecisse videatur", не є автономією. Автономія для Сх. Галичини, яка не узгляднює, що поруч українського і польського населення живе тут 700.000 Жидів, вже з цеї одної причини не розвязує проблеми самоврядовання.

Польща під знаком виборів.

Чутка.

З Варшави доносять до „Хвилі", що там поширилася чутка, будьтоби візита англійського амбасадора М'лера у польського міністра закордонних справ Нарутовіча оставала в звязку з протестом Англії проти розписання Польщею виборів у Східній Галичині. Чутка не

ОЛ. БАБІЙ.

Моріс Метерлінк.

(З нагоди ювилею).

До половини XIX. століття Бельгійці не мали своєї літератури в повнім того слова розумінню, а їх окремішність від Французів і досі носить більше характер державний, ніж національний. Бельгія розвивалася під проміннями французької культури. Париж був для неї центром духового життя, так як і для Франції.

Коли поети, як Де Костер, Северін, чи Гількін писали навіть твори на своїх ріжнородних бельгійських діялєктах, то духово вони були тісно звязані з паризькою богемою, якої самі були членами. Доперва коло року 1880 бельгійські письменники творять окрему групу: „Молода Бельгія", яка звертає на себе увагу цілого культурного світу. Слава „Молодобельгійців" Роденбаха, Верґарна і Метерлінка виходить поза межі їх вітчини, а їхні твори є частиною скарбниці світової літератури. Визначний представник „Молодої Бельгії" Моріс Метерлінк святкує цього місяця 60 літний ювилей свойого життя. Я попробую начеркнути загальну схему його біографії і творчости: Метерлінк, з походження Фляманденць, народився 1862 р. в м. Ганаві. Вихований серед глибоко релігійного фляманського племени, серед побожної сімї, він змалку любується в містичній, метафізичній і релігійній літературі, погорджує рухливим, шумним життям великоміської молоді, віддаляється в тишину і самітні роздумування. Здоровий і сильний фізично, посвячує багато часу спортови, мандрівкам по лісах і самотним прогулькам над морем. Під впливом Верлена і Бодлєра пише перші свої твори віршом. Вже ці молодечі плоди його Музи навіяні духом релігійно містичної таємничости і повні глибокої задуми та мелянхолії.

„Весь настрій віршів, техніка і сюжети нагадують щось невиразного, лімистого, щось невловимого і мрачного, як осінні тумани над долинами" так говорить тодішня критика про його перші проби пера. Десь коло 1888 р. Октав Мірбо звертає увагу на першу драму Метерлінка „Княгиня Малєна" і пише про неї ряд статтей, повних ентузіязму і заохоти для автора. Метерлінк покидає форму вірша і переходить на поле драматичної творчости, хоч прозою в буквальному значінню, його творів назвати не можна. Навіть його фільософічні трактати, це глибока, настроєва, глибока поезія.

Його драми окрім „Монни Ванни" також далекі від реалізму і натуралізму, який тоді всевладно панував у Європі. Метерлінк стає творцем т. зв. символічної драми, в якій особи є тільки символами ідей і втіленням настроїв, пристрастей, сил людини, або природи. Головна увага звернена не на акцію, а на психольогію твору, центр ваги пересунений з подій і характеристики типів на їхні напівсвідомі тремтіння душі, в царство засвідомости, інтуїції. В драмі важний не тип, не згори накинена тенденція, чи ідея, а настрій; зовнішні ефектів як найменше, на місце життєвої правди. правда мистецька.

На місце трох єдностей Аристотеля, суцільність настрою, на місце драми кінетичної, статична (хоч опісля повертає до кінетичної і признає конечність акцій).

Після написання перших драм, Метерлінк заглиблюється в фільософічних студіях і по деякому часі він скептично відкинув можливість дійти до правди шляхом науки, розумових дослідів і фільософічних, абстрактних гіпотез. Звертається наново до інтуїції, до прочуття, щоби тут шукати доріг до верхів людського духа. Цікавиться духовим життям дітей, жінок, віруючих, що вони близчі правди. За розвинену інтуїцію, за нахил до релігійних контемпляцій Метерлінк більше цінить жінку, як мужеський рід. Жінка для нього більше одуховлена, менше матеріяльна, як чоловік, свідомий мозковик. Пізнання і свідомость не дають людині щастя, бо віддаляють від інстинкту і природи; лиш шляхом інтуїції і на крилах душі знимаємося до Бога, до краси, до вічности і щастя. Ми не тоді близькі правди, як спокійно і холодно роздумуємо і ставимо гіпотези, а тоді, як під впливо

справдилася. Гостина англійського амбасадора мала характер наскрізь етикетальний. На випадок колиб держави антанти спротивилися переведенню виборів у Східній Галичині, наступить спільне демарш дипльоматичних представників у Варшаві.

З хом і без чола.

З Варшави доносять до „Хвілі", що там приїхала „делегація" ренегатів в особах ославлених Заяця і „д-ра" Лісковацього, які будуть приняті Новаком.

Наради.

Польський премієр Новак відбув оногдї конференцію з міністром Каменьским в справі виборів, та персональних змін на кермуючих становищах у Східній Галичині.

Блок меншостей.

У Варшаві почалася нарада делегатів соціялістичних партій національних меншостей. Ходить о створення бльоку соціялістичних партій.

Нові польські міністри.

Начальник польської держави підписав номінаційний декрет, іменуючий д-ра Казимира Куманєцкого, проф. краківського університету міністром віроісповідань і освіти та декрет іменуючий дотеперішного управителя міністерством хліборобства і державних дібр д-ра Яна Рачиньского міністром хліборобства і державних дібр.

Ґенеральний комісар.

Начальник польської держави іменував суддю найвисшого польського суду Тадея Бжезіньского ґенеральним виборчим комісарем.

Скірмунт амбасадором.

Польський премєр Новак задумує доручити Скірмунтови польську амбасаду в Римі.

Обезпечуйте від огню свої будинки, збіже і пашу в Товаристві Взаїмних Обезпечень „ДНІСТЕР" у Львові, вулиця Руська ч. 20.

1. 1—14

З'їзд безробітнього українського учительства.

Дня 20. ц. м. відбувся за ініціятивою Тов. „Взаїмна Поміч" зїзд відпоручників українського безробітного учительства. На цей зїзд прибуло 24 делеґатів з ріжних повітів Східної Галичини. В характері гостей явилися на зїзді: гофрат Барвінський, ред. Струтинський, п. Малицька і п. Мигаль.

На зїзді виголошено три реферати: т. Власійчук про дотеперішні заходи і старання безробітнього українського учительства в справі відзискання службових прав, а становище супроти нього шкільних властей; т. Скоморовський про вирішення нових способів для ведення дальшої акції в повищій справі; т. Ліщинський про сполуку безробітнього українського учительства з иншими безробітними українськими службовиками.

Зміст рефератів і дискусії такий: Б. Шкільна краєва Рада своїм обіжником з дня 31. V. 1919 ч. 143 пр. позбавила служби і платні поверх 800 українського учительства. Заходами учительської орґанізації „Взаїмна Поміч" привернено до служби протягом трех літ понад 7/8 безробітнього учительства. Близько сотка безробітних даремно докладає всіх заходів для відзискання учительської служби. Шкільні власти хотять мати на довгі часи видимий доказ своєї пімсти за „wrogie odnoszenie się do narodowości polskiej" і вибрали собі на постійну жертву сотку українського учительства. Нїщо не помогли сотки представлень учительської орґанізації і самих покривджених, звернені до Шкільної краєвої Ради, тепер Кураторії у Львові, в яких домаганося переслухання і людського трактовання невинних жертв. На ніщо придалися реґабілітаційні свідоцтва многих безробітних і зложені ними приречення. Замісць сповнити слушні домагання „Взаїмної Помочі" що до привернення невинних людей до служби, Кураторія непрактикованим в правовій державі способом старається розбити цю одиноку трибуну українського учительства.

Головним виновником лиха безробітнього учительства — це польські повітові „Rady Narodowe" і „Organizacje Narodowe", в склад яких входять й відпоручники польського учительства. Львівська шк. Кураторія як і міністерство освіти опираються головно на зізнаннях польських народових орґанізацій. Деякі польські шк. інспектори нераз нарікають перед представниками „Взаїмної Помочі", що члени польських народових орґанізацій стало противляться принаттю безробітнього учителя-Українця до служби. Тому слід українському громадянству, особливо безробітньому учительству звернути особливу увагу на людей, що то входять в склад польських народових орґанізацій, щоби при зміні політичних відносин в нашому краю потягнути їх до відповідальности за „wrogie odnoszenie się".

Супроти того, що всі дотеперішні заходи так самих покривджених як і учительської орґанізації що до виєлнання учительської посади остаючому до нині без служби українському учительству остали без успіху, Управа Тов. „Взаїмна Поміч" старається зеднити усіх безробітних українських службовиків в одну спільну орґанізацію, яка повела би дальшу роботу в напрямі поправи долі остаючих без платні і служби українських службовиків.

Зваживши, що кожда кріпка станова орґанізація є також національним здобутком, всі стани українських службовиків мусять відновити згл. створити свою станову орґанізацію. В рамах цеї орґанізації повинен повстати комітет безробітних. Усі станові комітети безробітних службовиків мусять получитися і утворити один спільний комітет українських безробітних службовиків, удержуваний фондами станових орґанізацій.

Завданням цеґо комітету буде: зібрати статистичний матеріял, відносячийся до мартирольоґії українських безробітних службовиків і використати його в краю, а особливо заграницею на ріжних міжнародніх конференціях і нарадах, порушувати в заграничній пресі, особливо американській і в спеціяльно виданих на ріжних мовах брошурах;

з огляду на знесений виїмковий стан побудити за помочю усіх істнуючих орґанізацій і установ через віча, збори і наради цілу українську суспільність до як найбільшої активности для створення зносних умовин праці безробітних службовиків і цих службовиків, що змушені шкільною владою прийняти службу в корінній Польщі, ждуть нетерпеливо можности повернути до рідного краю.

Покликаний на зїзді до життя комітет безробітнього українського учительства передасть ще раз представлення своїх кривд львівській шк. кураторії, щоби не спіткатися колись із закидами, що не ужив всіх способів для вияснення шкільним властям їх безправного поведення.

В палкій дискусії, що вивязалася над виголошеними рефератами, піднесено як головну причину за великого числа польського учительства по українських школах в Східній Галичині, а тимсамим „braku wolnych posad" для Українців — за надто льояльне відношення українського громадянства до польського учительства, яке почуває себе тут о много лучше, чим в місцевостях з виключно польським населенням. До крайних границь посунена льояльність нашого селянина супроти польського учительства в наших селах (в протиставленню до Мазурів) довела до цего, що польське учительство воліє учити в Східній Галичині, чим в корінній Польщі.

Нехай би собі такий пр. п. Лебенсарт спробував побрикати так на Мазурщині, як робить це в Брониши, пізнав би, по чому локоть.

Як що українське населення змінило би своє поведення супроти польського учительства, були би у нас посади для своїх людей і десятки наших гарних сил, що примушені були старатися о посади в західних землях Польщі, мали би змогу повернути до свого краю. Творення у більшому числі приватних українських шкіл дало би заняття більшому числови безробітнього учительства.

Піддано критиці поведення польських властей при переводженню реґабілітаційних слідств, коли то потягається українське вчительство до відповідальности за діла поповнені за час і для української влади. Жадається від українського учительства виказатися посвідками льояльности, виставленими кількома місцевими Поляками — звичайно членами народових орґанізацій.

Поручено вибраному комітетови увійти в зносини з учительськими непольськими орґанізаціями в Польщі і на зайнятих нею землях і з учительськими орґанізаціями за границею.

Поручено комітетови навязати зносини з діяльнійшими одиницями прочих станів, що то живучи збитою масою по містах (в дуже много містах як Рава, Бібрка, Городок і т. д. нема ні одної української учительської сили) не створили сильних станових орґанізацій, що то обєднані могли би становити дуже поважну силу.

Відтак принято одноголосно резолюції, яких зміст покривається із змістом виголошених рефератів і резолюцій в справі приняття до учительської служби поважної скількости кандидатів ок учительського звання, між якими є такі, що ще за австрійських часів зложили матуру.

Вкінці т. Ліщинський звернув увагу безробітньому учительству, що не слід попадати в зневіру і безнадійність, бо події послідних місяців доказують, що політичні відносини в нашому краю зміняться; що влада краю перейде в руки народа, серед котрого працює учительство; що та влада з волі нашого народа заопікується спеціяльно безробітним учительством як мучениками за народню справу, признасть літа служби і старатиметься видобути його з матеріяльної нужди. Лише нехай безробітні не марнують часу а візьмуться до інтензивної праці на инших ділянках життя нашого народа, щоби продукуючи як найбільше націо-

---

натхнення, під гомоном душі, мовкне у нас свідомість, коли стаємо натхненими поетами. До таких заключень дійшов Метерлінк і тому в його драмі „Синя Птиця" символ щастя, птах, гине в хвилині, як на його крила паде проміння людської свідомости, в чому й лежить головна ідея того твору.

Ілюзія і мрія, екстаз і опяніння красою, це найкраще джерело щастя — голосить Метерлінк. Його молодечий ентузіязм для ілюзій, мрій і екстазу має свій корінь почасти у його вроджених нахилах, почасти в творах Боделєра, якими Метерлінк тоді захоплювався і давав на себе впливати. Тодішнє „credo" Метерлінка нагадує слова Боделєра: „Треба бути день і ніч спянілим, щоб не відчувати тягару часу, простору і нашої свідомости. Будьмо пяні красою, вином, любовю чи поезією".

Але між опянінням Боделєра і містицизмом Метерлінка ціла пропасть: у першого сама жадоба розкоші, змислова, примітивна потреба екстази і шукання забуття та гармонії, розшарпаної, хоробливої душі, а в Метерлінка, це на скрізь релігійний патос, чисте, задушевне натхніння та якась дитяча простота і невинність.

В тих часах Метерлінк з молодечою жагою студіює Емерзона, Сведенборґа і Новаліса та пише про них популярні студії. В пізнійших роках появляються його фільозофічні твори, як: „Скарб покірних", „Мудрість і призначення", „Життя пчіл", „Розум ростин" і „Смерть".

Всі вони навіяні духом містицизму, всі вони обєднані спільним настроєм. „Тільки містична правда не тратить на вартости, всі инші правди змінчиві і хиткі". „Полюбіть мовчання, а вчуєте голос Бога на самоті" („Скарб покірних"). „Люде повинні ставити престоли мовчанню і тишині". „Мовчання золото, а мова тільки срібло" повторяє за Ґете. „Тільки нікчемні люде бояться самоти і потрібують гамору". „Бути добрим, значить наближуватись до таємниці". „Треба любити життя", „Все на світі є створене як найкраще, бо ми є овочем світу". „Життя є вічною тайною" — ось провідні думки його майже всіх творів. *)

Метерлінк вірить у фатум, в призначення і тому його герої драм позбавлені творчої волі. Над ними висить вічна тайна, так як і над кождою людиною. Ми люде не в силі нічого знати.

Метерлінк пише драму „Сліпці", в якій представляє траґедію людського роду. Люде живуть на світі мов громада сліпців на острові, що блукають по лісі, шукаючи доріґ, знають, що десь є сонце, не бачуть його, що десь є правда, не знають її і не в силі найти, пізнати.

Цікаво, що віра в призначення, свідомість тайни і загадочности цілей нашого життя, не є джерелом пессимізму для Метерлінка. Ціла його творчість соняшна, ясна і життєрадісна та бадьора.

Нахил Метерлінка до самоти і тишини, це відгомін кличів кинених Шопенгауером, чи Гартманом як мильно думають деякі критики. Для першого самота була способом поглиблення життя, шляхом до його пізнання і ставлення себе в перспективі для кращої обсервації улюбленого предмету; для двох песимістів самота була утечею від життя і запереченням його вартости. „Лише на самоті людина є сама собою, лише з далека від гамору в колисці тишини плекаються і виростають всі цінности життя" — сказав собі поет і словам своїм був вірний.

Метерлінк не лиш натхнений поет, він і учений дослідник природи і окрім нього та Ґетого ніхто мабуть не умів зєднати непримиримих контрастів, получити конкретність і залізну льоґіку ученого, з полетом поета. По прочитанню „Розуму цвітів" читачеві стає світ кращим і дорогим; кожда цвітка горить тоді до нас своїм голосом, кожда пчілка стає дорогою і рідною; хочеться любити життя, людей і весь світ. Віра в доцільність життя і природи давала Метерлінкови спокій і рівновагу. Цілий його світогляд і етика побудовані на любові не лиш до людини, але і до всесвіту, до звірят та ростин і тому світогляд Метерлінка нагадує в дечім глибокий, ідеалістичний пантеізм Буддистів.

(Конець буде.)

*) Деякі цитати подаю через хвилеву недостачу книжок з памяти і тому не ручаюся за точність, а тільки за зміст.

нальних дібр, приспішити і закріпити нетерпеливо ожидану хвилю повного визволення.

В оживленій дискусії забирали голос майже всі присутні.

Слід зазначити становище представника Народнього Комітету на Зїзді — ред. Струтинського. Зміст його промови:

Центральна організація народнього учительства богато енергії вложила в оборону безробітнього учительства на правовій дорозі. Збірала матеріяли до історії мартирольогії учительства, писала меморіяли, посилала делєгації до польських шкільних властей. Безумовно цінна річ: збірка матеріялів. Заходиж у польських властей тільки присипляли енергію і відвертали увагу безробітних від єдино доцільного шляху: шукання опори у власній суспільности.

За цих три роки — армія безробітних учителів, звернувши всю свою енергію в напрямі самооборони при помочі власної суспільности, була би довела до сього, що в українському селі міг би вчити тільки учитель-Українець, що заходи о посади у власть імущих були би безпредметові, бо матеріяльне обезпечення учительство найшло би у власній суспільности. І сьогодня не бракувало би посад учительських у Східній Галичині, обсаджених тепер польськими силами, а навпаки. В цім напрямі перевести ревізію поглядів — ніколи не пізно. І. Л.

Присилайте складки на пресовий фонд на кн. ч. 20.000 в Союзі Кредитовім, Львів, — — — Ринок 10. — — —

вратувати Европу. На думку Вандерліпа, Німеччина є на передодні економічної катастрофи.

Ще одна конференція.

„Матен" подає думку скликати до Парижа конференцію представників Італії, Бельгії, Польщі, Чехословаччини, Румунії і Югославії в ціли винесення спільної резолюції що до відповіди на ноту Бальфура.

Дають приклад.

„Матен" доносить, що Поанкаре в часі свойого перебування в Льондоні запевнив представників задовжених у Франції союзних держав, що Франція без огляду на положення, яке моглаб витворити нота Бальфура, не буде домагатися від цих держав сплачення довгів. Денник завважує, що треба, щоби і Англія пішла в тому випадку за прикладом Франції, даючи тим самим змогу розвязати практично питання відбудови.

Конференція Тені в справі відшкодовань.

З Брісселя доносять, що Тені відбув 19. п. м. конференцію з представником бельгійської репараційної комісії Де ля Круа. Обговорювано питання відшкодовань в освісленні репараційної комісії.

Тайні німецькі організації.

„Пті Парізєн" поміщує статтю п. н. „Тайні німецькі організації". Автор цеї статті вичислює тайні німецькі пангерманські і монархістичні союзи, яких є кількадесять. Згадані організації мають свої власні уряди пропаганди. Члени союзів кличуть себе „братьми" і „сестрами". До цих союзів належить також „Консуль", якого члени перевели замах на Ратенава. Таємні приказі видає цим організаціям генеральний штаб, до якого належить також Людендорф. Організації остають під проводом трибуналів, котрі видають засуди смерти. Не має сумніву, що організація „консуль" виконала засуд смерти на Ратенава на припорученя якраз цего трибуналу. Членів організації обовязує строга тайна, яку мусять додержати під загрозою смерти з рук товаришів.

Людендорф про німецько-французські взаємини.

Людендорф розмовляючи з кореспондентом „Еко де Парі" на тему німецько-французьких взаємин заявив, що німецький воєнний промисл є цілком знищений, та що французькі побоювання є під цим зглядом зовсім безпідставні. Німеччина не є тепер здібна до якої небудь війни з Францією, яка має армію знаменито оружену і вивіновану. Людендорф не може зрозуміти, як може Франція боятися німецьких організацій, котрих завданням є виключно боротьба з большевизмом. На питання як пояснити ненависть Німців до Французів, відповів Людендорф, що вину в тому поносять переважно Французи. Франція не тільки що наложила незмірно великі тягарі на Німеччину, але крім того веде політику, яка є тяжкою обидою для німецької національної гордости. Тому Франція повинна перша зробити відповідні заходи, коли хоче щоби злагодити огірчення німецького народу.

Грізна промова Поанкаре.

Підчас посвячення памятника впавшим героям в Тріяокур, виголосив Поанкаре промову, де пригадав зібраним німецьку інвазію з початком війни, коли то Німці палили села і грабували населення. Ви, що бачили — говорив Поанкаре — як грабовано наш край, вбивано родини і ваших приятелів, чи можете допустити думку, що нині найдуться де небудь на світі люде так засліплені, що будуть доражджувати нам дарувати Німцям відшкодовання, які належаться родинам нещасних жертв?

Дальше пригадує Поанкаре, що ще перед 1914 р. намагалась Німеччина знасилувати засади, які зміряли до полагодження міжнародного конфлікту, при чому осуджувала строго на міжнародних конференціях злочинні жорстокости війни. Але цісарська Німеччина не придержувалась тих засад, яких впрочім не признавала ніколи німецька армія. Було це не військо, — говорив Поанкаре — але зорганізована варварська банда злочинців, яку взято в рамки дисципліни. Всі Німці були учасниками злочину насильства над законом. Всі, так чи инакше стали спільниками довершених грабіжей, вбивств і підпалів на наших нещасних просторах. Всі Німці стались відповідальні за довершені злочини і то відповідальні солідарно. Всі Німці є зобовязані заплатити належне нам відшкодовання, а ми зі своєї сторони, зможемо подбати щоби виповнили наложений на них обовязок.

Проти засуду с-ерів в Москві.

Заграничча делєгація російської партії с-ерів в Берліні оголосила обширну декларацію з приводу засуду московського трибуналу. Декларація кінчиться таким зворотом до провідників комуністичної партії: „Нехай вони памятають, що за життя кожного з безборонних вязнів партія с-ерів накладає особисту відповідальність на винахідників цього страшного суду та многолітних смертельних тортур. Це наше останнє слово". (Рпр.)

Перші маневри чесько-словацької армії.

По донесенням з Праги, в другій половині серпня і з початком вересня в чесько-словацькій республиці відбудуться перші маневри чесько словацької армії. Маневри мають на меті контролю вишколення армії.

Маневри лотишської армії.

В Двинськім районі розпочалися маневри лотишської армії при участи всіх родів оружя. На маневрах присутні: міністер війни, начальник ген. штабу і заграничні військові місії. (Рпр.)

Памятайте про пресовий фонд „Громадського Вістника"! — Жертви проситься слати до Краєвого Союза Кредитового у Львові (Ринок ч. 10.) на біжучий рахунок „Громадського Вістника".

Дописи з краю.

З Калущини.

Атентат на старосту. — Калуське громадянство.

В понеділок, то є дня 14. с. м. скоїлася в нас в Калуши не абияка пригода. Около 11 ої год. в ночі розлягся в місті страшний гук. Виявилося, що це експльодувала бомба, яку незвісна до тепер особа підложила під приватне мешкання старости Мадуровича. Експльозія счинила лиш матеріяльну шкоду, вибиваючи шиби. На життю, ані на здоровлю ніхто з домівників не потерпів.

Ся будь-що-будь сензаційна пригода дала в місті товчок до ріжних толків. В мить поділилося місто в оцінці цеї події на два табори.

Поляки кричать, що це атентат на підкладі чисто політичнім, — виконаний через Українців, що це тільки одно звено в ланцюху „широко закроєної терористичної акції з боку Українців".

Українці знова підозрівають, що це акт пімсти з боку політичних ворогів п. старости. Не раз не два вшехпольська калуська мафія счиняла старості бучі за те, що він — мовляв — супроти Українців за поблажливий, що дозволює Українцям на вистави, концерти, забави і збори і що на право і ліво не арештує та не інтернує клятих „kabanów". Завзято і послідовно робить ендеція вже від довшого часу заходи, щоби позбутися невигідного для себе старости.

Тепер прийшов атентат. Все одно, від кого він походить. По зимним обчисленням староста повинен настрашитися і піти собі геть. Поруч сього є друга печеня до зїдження, печеня з українського мясива. Вонож підходить під смак ендецького піднебіння.

Тровля на Українців в повному розгоні. І як штудерно зачалася поліцейська нагінка?! Жадне товариство не має власного фортепяну, а приготовлявся концерт в честь Франка. Треба було оглянутися за приватним. Аби уможливити належиту підготовку хору до концерту, вступив п. д-р Сохацький одну кімнату і фортепян на кілька проб. Поліцейський мозок доглянувся причинової звязи між атентатом, а невинними пробами.

Почалися труси і арешти, очевидно все без судових дозволів.

А тепер дещо з иншої бочки.

Українське громадянство в Калуши є доволі цікаве. Ніякі злидні ні навіть неволя ніяк не можуть його обєднати. Вічно фермент, вічно незгода. Важко глядіти і слухати ті свари без початку і кінця.

От приготовлялися два концерти, оден під дірігентурою адвоката д-ра Воробця в честь Франка, а другий студентський під дірігентурою студента мед. Сандурського Олеся.

Хори о гарних співочих силах. Всі ждали нетерпеливо на оба концерти. Так щож! Посварилися одні з другими — і то о що? — о день концерту. Захотіли студенти того самого дня концерту, який собі вибрали другі. Ефект такий, що ні один ні другий концерт не відбудеться. А велика з того шкода й матеріяльна й моральна. Найвищий вже час зробити кінець тим марним, пустим і загумінковим сварам.

Зле стоїть в нас справа з нашою пресою. Дуже багато є таких, що рішучо їх стати на сталу передплату одинокого щоденника. На жаль, нема зрозуміння у наших людей для великої ваги своєрідної преси. Читати читав би, але щоби нічого не коштувало. А з відки взяти фонди на видавання часописи, се вже не його річ, хай другі сушать собі цим голову.

Від 21. VIII. гостить в нас львівський театр Української Бесіди під управою Загарова і Стадника. Є це рідка нагода для громадян калуського повіта, видіти і чути все те додатне, про що стільки в наших і чужих часописах писалося про наш зреформований театр.

І.

Платіть партійний податок!!! Присилайте на адресу! „Краєвий Союз Кредитовий" у Львові, Ринок 10., вкл. кн. ч. 5.000. Жертводавці повище 500 мп. будуть оголошені поіменно!!

Ріжні вісти

Англійська Партія Праці за ревізією версайльського договору.

Англійська Партія Праці зайняла в справі антантських довгів становище, згідне з нотою Бальфура, узалежнюючи ануляцію англійських вірительностей від ануляції англійських довгів Америкою. Гендерсон заявив в імени партії, що буде поборювати всякі рішення, що можуть стати звеном нового конфлікту. Належить піддати ревізії версайльський мировий договір і знести постанови, що карають цілий народ та вяжуть його розвоєву силу. Німеччина повинна заплатити відшкодовання, одначе залежно від її економічного положення.

Вандерліп про положення.

Банкир Вандерліп заявив, що Европа під цю пору терпить, бо не прийняла справедливих проєктів Вільсона. Сьогодня муситься завернути з дороги. Франція мусить зрозуміти, що її фінансова політика заводить. Вона боїться дуже економічного піднесення Німеччини, бо це булоб небезпекою для Европи. Англія боїться Франції й не вяже її політику. Одна Америка могла би

Студентські справи.

Інформації тим, які вибираються на університетські студії до Відня.

Число принять на всіх вищих школах, за виїмком медичного факультету, необмежене; на медичний треба заздалегідь запевнити собі приняття. Матура з відзначенням дає першенство.

Документи до вписів: свідоцтво зрілости — евентуально відхід з університету та індекс, свідоцтво приналежности й метрика. Добре мати свідоцтво убожества, а для б. військовий посвідку служби, як також переклади документів на німецьку мову. На унів. виділах вимагають неформально матури з поступом найменче добрим.

Висота оплат покищо невідома. Беручи за основу попередній семестр і курс доляра виноситиме 6—10 долярів, залежно від факультету. Знижка на медичнім факультеті і агрономії майже виключена, на експортовій частинна знижка, на инших факультетах можлива.

Кошти студентського животіння 4 доляри на місяць. В тутешній валюті не подаємо з огляду на нестійність австрійської корони.

На допомогу в тутешніх організаціях числити не можна. По близші інформації й вказівки звертатися на адресу: Ukrainischer Studenten

ТЕЛЄҐРАМИ.

Переговори в Берліні.

Айльвезе. (ПАТ.) Властиві наради з делеґатами комісії відшкодовань пічнуться під проводом канцлера Вірта завтра пополудни в будинку міністерства фінансів. Річеві переговори, що відбуватимуться також в будинку міністерства фінансів, йтимуть під проводом міністра фінансів Гермеса. В переговорах цих крім канцлера візьмуть також участь державний секретар заграничного уряду Сімонс, міністр відбудови Міллєр, державний секретар Берґман і німецький посол в Парижі Маєр.

Чічерінови заборонено їхати через Бельґію.

Париж. (ПАТ.) Авас. „Еко д' Парі" звідомляє з Брукселі, що бельґійські власти відмовили Чічерінови, який їде до Льондону, дозволу на переїзд через бельґійську територію, а то тому, що його пашпорт не відповідав приписам.

Фашісти здобули корабель.

Неаполь. (ПАТ.) Авас. Тутешні фашісти оволоділи кораблем, що вже довший час стояв у пристані по причині труднощів скомплєтувати залогу з поміж моряків, які належать до професійного союза. Цим кораблем відплили фашісти до Кардіф, не стараючися навіть одержати від команди пристані належних інструкцій.

Шін феніянці спалили дім семї Вілсона.

Бернін. (ПАТ.) З Льондона доносять, що шін феніянці спалили дім убитого маршала Вілсона, в котрому мешкала його семя.

За злуку Австрії з сусід. державами.

Айльвезе. (ПАТ.) Австрійський канцлєр заявив представникам преси в Берліні, що поставить перед усім світом питання, чи Австрія переходячи економічну крізу не має прим. шукати ратунку в економічній злуці з одною з сусідних держав, або теж з ґрупою цих держав.

Німецька преса про промову Поанкаре.

Айльвезе. (ПАТ.) Промову Поанкаре, виголошену в Бар лє Дік уважає німецька преса по части виповідженням війни Л. Джорджеви, по части заповідженням нових погроз супроти Німеччини. Права преса домагається від правительства, щоби заняло енерґічне становище супроти погроз Франції.

Французько-анґлійське непорозуміння.

Бар лє Дік. (ПАТ.) Авас. Говорячи про домагання Німеччини уділити їм мораторію і про становище зайняте Анґлією, Поанкаре пригадав, що як лише сформуловано жадання Німеччини, анґлійське правительство не питаючи що до цього думки Франції, заявило публично, що на його думку слід виконати ці жадання. Заразом в ноті, зрештою чемній, анґлійське правительство пригадало нам, що Франція є довжником Анґлії і що доля цього довгу залежить богато від постанов Америки, вірительки Анґлії у відношенню до свойого довжника. Дивувало нас дуже — говорив Поанкаре — вислання до нас таких претенсій про сплату належитостей саме в хвилі, коли Німеччина заявила, що не заплатить нам належної суми і коли Анґлія підпирала жадання Німеччини. Що ці факти зійшлися, це що найменше пожалування гідне.

Російсько-турецькі договори.

Мосва. (ПАТ.) Економічна рада затвердила проєкт консул. договорів між Росією і Туреччиною.

---

verein „Ssitsch", Wien XVIII. Theresieng 15. для ...... секції.

На оплату відповіди залучити відповідну суму в краєвій валюті.

Управа Українського Академічного Тов. Січ у Відні.

Інформації про вищі школи в Німеччині.

З найліпших й найважніщих шкіл по ріжних фахах — є слідуючі: 1) Технічні школи: в) Шарльотенбурґ — (відділи: Архітектурний, інженірний, машинобудівничий, і корабельно-будівничий, хемічний, гірничий, загально-науч., б) Карльсруге в) Дармштадт.

Університети: а) Берлін (медичний, фільозоф., фільольог. і ин.) б) Кіль (медичний, хемічний, аґрономічний, природничий і ин.)

Сільсько-господарчі школи. а) Берлін (агрономічн., заг. науч., цукроварн. геодичний, адміністраційний), б) Halle в) Bonn-Pappelsdorf г) Breslau.

Торговельна школа — Берлін — ріжні фахи.

Гімнастична школа — (приймають фізично розвинутих) — студенти мусять мати матуру.

Умови вступу:

Потрібні документи:

а) свідоцтво зрілости — матура.

б) свідоцтво про матеріяльне забезпечення (від батьків, для проформи).

в) Власноручний Lebenslauf — curriculum vitae.

г) Свідоцтво про німецьку мову й студіювання.

Платня за право навчання за семестр, без практ. робот, — 2000 до 2500 мар. (в 5 раз дорожче від Німців).

Лябораторії: (недоступні на медич. факульт. в Берліні. Університеті, хемічн. факульт. Технічні школи в Шарльотенбургу для чужинців) коштують досить дорого, для чужинців в 5 раз дорожче від Німців.

Книжки: коштують на 1 семестр від 2000 мк.

Помешкання без палива, "том від 400—800 й більше.

Харчування для студента мінімум 2000 мп. міс.

Допомоги — певної надії на допомогу нема.

Заробіток дістати можливо, — праця фізична.

Візи видаються після прийняття до вищої школи на час, що визначається німецьким урядом.

Спілка студентів-Українців в Німеччині (Verein Ukrainischer Studenten in Deutschland E. V. Berlin-Charlottenburg, Goethestrasse 67 a. Telephon: Steinplatz 657.

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Останнє число (148) „Громадського Вістника" сконфісковано за вступну статтю п. з. „Вибори" і за фейлєтон: „З дороги життя".

— **З прив. женської ґімназії СС. Василіянок у Львові.** Всі поправчі й доповняючі іспити відбудуться в днях 30 — 31 серпня, а дотатково вступні до I-ої кляси дня 31 серпня, в годинах 10 — 1 рано і 4 — 6 по полудни. — Вступні іспити до висших кляс і додатково приватні відбудуться в днях 2 — 10 вересня. Новий шкільний рік розпічнеться Богослуженням в церкві при ул. Зибликивеча дня 1 вересня о год. 8 рано. За Управу: *д-р В. Щурат.*

— **„Олександер Архипенко"** Через трудноші технічної натури продовження фейлєтону д. М. Голубця під повищим заголовком появиться щойно в числах слідуючого тижня.

— **Ще один замах.** „Dziennik Ludowy" пише: Дня 19. серпня в Стрию невідомі особи кинули дві ручні гранати (Eierhandgranaten) до помешкання директора поліції. Тої самої ночи кинено такі самі гранати до касарні польського війська. Гранати експльодували, але не убили нікого. Наслідком того в Стрию панує велике затрівоження і заострення відносин між Поляками і Українцями. Поліція розпочала енерґічні пошукування за справниками замаху.

— **Знов саботаж.** Недалеко Жовтанець хтось з'рвав телеґрафічні дроти на великому просторі. Всі пошукування поліції не дали успіху.

— **Невдалий підпал.** В стодолі графа Дембіцкого в Яворові найдено набій з вибуховим матеріялом, підложений в ціли підпалу будинків графа. Арештовано Олексу Проциқа, як підозрілого в тій справі.

Нові гуцульські делеґації. Польська влала на Покутю, яка страшно залюблена в наших Гуцулах, фабрикує раз у раз делеґації, щоби варшавському урядови дати змогу любуватися видом „bratniego ludu". Як довідуємося, на днях з Коломиї до Варшави виїхала нова делагація в склад якої входить славнозвісний Карашкевич і його компанія. Польські міністри хотять конечно зєднати собі цю делеґацію для недалеких виборів. Один з членів делеґації заявив, що боїться кандидувати на посла, бо за це чекалаб його пімста українського селянства, яке є проти виборів.

— **Знову конфікують.** Студент Михайло Кубійович дістав такий документ: Żydaczów dnia 18. lipca 1922. Do Pana Michała Kubijowicza nauczyciela prywatn u Wielebn ks. Harasymowicza w Lachowicach zarzecznych. Na podstawie §. 3. ust. c. ustawy z 5. maja 1869 dz. u. p. Nr. 66 zakazuję Panu wydalania się z miejsca obecnego Pańskiego pobytu t. j. z Lachowic zarzecznych bez zezwolenia Starostwa. Na każde zawezwanie Posterunku Policji Państwowej w Lachowicach zarzecznych jest Pan obowiązany się stawić i dać wyjaśnienie o swem zatrudnieniu, utrzymaniu i zarobku tudzież o osobach, z którymi Pan przystaje. Również zakazuję Panu uczestnienia w jakichkolwiek zgromadzeniach i wydalania się z pomieszkania w nocy bez koniecznej przyczyny. Równocześnie zawiadamiam Pana, że można przedsiębrać u Pana w każdym czasie rewizję domu i osoby. Starosta: Mahr.

— **Передвиборча ластівка.** Староста в Ліску розіслав 16. серпня до всіх громадських урядів обіжник, щоби всі начальники громад явилися дня 22. серпня у старостві, для обмірковання справи переведення виборів до польського сойму. Начальники громад мусять явитись під загрозою кари і подати спис осіб управнених до голосовання, цеб то чоловіків і жінок від 21. року життя. Голосувати можуть тільки ті, що вміють писати і говорити — по польськи. Не тратьте куме сили, спускайтеся на дно!

— **Памятник Борцям за волю України в Бродах** від дня, коли його зачали будувати, гризе очі шовіністичній кліці, що посередно держить власть у руках. Мимо того, що відкриття памятника відбулося в повнім спокою, і що комісар староства присутний на відкриттю не найшов там жадної провокаційної ні антидержавної написи, львівський воєвода дочитавшися тут чогось каригідного, поручив львівському староству переслухати увесь комітет будови памятника. В понеділок 21. серпня ц. р. взивало староство о. М. Коверка, пароха Бродок та комітетових гром. В. Хомицького і С. Українського, з якими заст. старости п. Гавроньскі списав протокол, чи належали до комітету і чи вони дали текст напису „Борцям за волю України". П. Гавроньскі заповідає, що написи будуть знищені.

— **Щеплення проти холєри.** Подорожуючі до східних повітів Східної Галичини і Волині мусять виказатись свідоцтвом щеплення проти холєри. Щеплення відбувається у львівському ратуші I. поверх, від год. 11. перед полуднем.

— **Релігійна нетерпимість.** З Микулина пишуть нам: „В тутешніх каменоломах і инших підприємствах працює богато Гуцулів. Вони працюють тяжко, щоб заробити на хліб і кождий день для них дорогий. Розуміється, що вони як греко-католики працюють в дні латинських свят. В день римо-католицького Павла і Петра явився у підприємстві жандарм і почав силою зганяти Гуцулів викрикаючи: „Tu jest Polska i wy musicie polskie święta szanować!" Гуцули відповіли, що їх як Українців латинські свята не обовязують, що тут наша земля, а Поляків в Микулині можна почислити на пальцях і що якби вони мусіли святкувати греко-католицькі і латинські свята, то погинуть з голоду. В розгарі із гуцульських уст упали слова, які не числяться з параґрафами. Жандарм записав собі імена Гуцулів і загрозив карами і арештованням. І до чого доведе така напасть?

— **Вища культура.** Один наш передплатник в Косові на Полісю дістав наш часопис із такими епітетами поміщеними на білих, сконфіскованих місцях: „Украіньци сволоч", „Украіньци дураки", „Durne Ukraińcy"- Ці свідоцтва вищої культури помістив хтось з польських почтових урядників-шовіністів.

— **Століття друкарської машини.** Цего року припадає столітній ювилей винаходу друкарської машини. Винахідником, який свідомо поклав фундамент під друкарський промисл був анґлійський інжинір Уіллям Черч.

— **Кількість французьких і німецьких полонених.** Французький міністр Барту заявив у парляменті, що в хвилю заключення мира у Франції було 451.655 німецьких полонених, з чого померло 22.105. В ту саму пору в Німеччині находилось 475.000 полонених Французів, з чого померло 18.322.

— **Кспіт з... бальоном.** Нам прислано таке письмо з просьбою о поміщення: З приводу оголошення п-ні Ол. Гірняк в „Гром. Вістнику" з дня 16. серпня ц. р. ч. 143, де зроблено закид Комітетови, який 29. VII. ц. р. уряджував фестин на площи „Сокола Батька" на дохід біженців з України про неповернення бальону від содової води, заявляємо: 1) Ні наше Т-во, ні яке инш. Т-во чи Комітет ніякого фестину на користь біженців з України не уряджував. 2) Ніякого бальону наше Т-во від п-ні Ол. Гірняк не одержувало. Тому наведений в горі закид п. Ол. Гірнякової ні в якому разі не може вважатися зверненим на адресу нашого Т-ва, про що й доводимо до відома громадянства. З правдивою пошаною *Управа Т-ва допом. еміґрантам з В. України у Львові.*

— **Памятник в Ковачові.** „Kurjer Lwowski" доносить, що на могилах Поляків, що згинули в таборах підчас українських „barbarzyńskich rządów", будується памятник. —

— **„Розрада" відновлена.** Відомий український артист Давидович після довшої праці на сценах польських кабаретів, відновлює українську літературно-артистичну сценку „Розрада". До співпраці запрошено визначні акторські сили з Великої України і Галичини, відому російську балєріну п. Баґратьов, а над збогаченням репертуару тої сценки працює кількох українських письменників. „Розрада" буде мати власний орхестр. В її репертуар входять фарси, монольоґи, романси, танці клясичні і сальонові та український балєт. З огляду на те, що „Розрада" це одинока українська сценка того роду і тому, що значний процент з її доходів буде призначений на гуманітарні ціли, є надія, що українська суспільність піде її на зустріч і піддержить працю молодих артистів морально і матеріяльно. Письменники, що бажалиб працювати для репертуару „Розради" можуть зголошуватися у її директора арт. Давидовича. Перші вистави „Розради" відбудуться з початком вересня в салі Тва. ім. Лисенка у Львові, а опісля у инших містах Галичини. Подробиці будуть подані пізніще

ЕКОНОМІЧНИЙ ВІСТНИК.

Про гуцульський мистецький промисл.

З подорожних записок.

Славна була Косівщина своїми виробами ткацькими і різьбарськими. На першім місци стояла краєва фабрика ткацька в Косові, що виробляла найкраші полотна, ручники, серветки, а з вовни портієри, дивани, фартушки і др. з гуцульськими десенями. Ученики сеї фабрики закладали відтак самостійні робітні, і весь край набував і любувався оригінальними виробами нашої Гуцульщини. Та в часі війни упала косівська фабрика і досі не встала, — бо відбудова краю дбала лише про віднову західних робітень (в Кросні і др.) а занехувала промисл у східній Галичині; а коли де і здвигла яку школу, то наставила управителями людей (прим. в різьбарській школі в Коломиї), котрі відносяться непгихильно до нашої питомої науки і викривляють первісну інтенцію закладу. На жаль, разом з ткацькою фабрикою в Косові пошезали також і приватні ткацькі підприємства. Деякі ткачі виїхали в чужі сторони, а другі молодші не маючи капіталу, запряглися в жидівські робітні котрі примішують до своїх вовняних виробів шерсть і инші сурогати, видають лиш нездарний товар і опоганюють давну славу Косівщини. — Подібна доля впала і на гуцульські різьби. Давні своєрідні артисти з Яворова, Річки, Старого Косова, що перед війною були так голосні, залишили своє мистецтво і взялися до буденної роботи (до звичайного столярства і будівництва), видячи в ній певніщий для себе заробок. — Так бачиться тут цілковитий занепад давного промислу і мистецтва, що звертали давнійше увагу ширшого світа.

Я питав про причини сего сумного явища. Мені вказано на прикрі наслідки війни в сих сторонах: на велику дорожнечу, брак живности в горах і голод, — а з другого боку на прикрі економічні відносини в цілім краю, котрі зневолювали суспільність зрікатись люксусових артистичних виробів і ограничуватись на найконечнійші потреби життя. Так отже брак відбуту для гуцульських товарів і боротьба за щоденне життя спричинили занепад тутешного так красного промислу.

Та се велика шкода! І коли воєнна хуртовина проминула, пора призадуматись над відновленням давної праці. Наша публика зжилася від літ з гуцульськими виробами і питає вона за ними. Так ми певні що вони находили би тепер свій відбут. Треба їх лиш воскресити зорганізувати. Мені сказано, що в тій стороні є богато грошевитих людей, котрі держать свої капітали в скринях і не знають, що з ними діяти. Є тут також і одиниці, котрі кидаються до ріжної роботи і раді би щось сотворити, але не маючи ширшої піддержки, марнуються на дрібних і партикулярних річах. Є отже добрі основи, на котрих можна би красну роботу розвести. Треба тільки злучити людей з повіта в сильну орґанізацію, котра взяла би ту працю в свої руки, зібрала потрібні капітали і повела справу уміло і пляново вперед. З сим ділом не повинно би проволікатись, а треба негайно братись до него. Се було би і в інтересі людности, котра не могучи вижити з гірської землі находилаби добрий прожиток з промислу і штуки, тай в інтересі нашої загальної культури, щоби гарні таланти, які криються серед тутешнього народа, не загрібались, а проявляли перед світом свою творчість Не без того, що коли засвітило би нам краще сонце, могли би ми в нашій роботі надіятись також на матеріяльну поміч краю.

На першім місци повинно станути сотворення великої ткацької фабрики, котра відновила би давну славу косівських виробів. Для сеї цілі можна би зібрати деяких учителів з давних ткацьких шкіл (з Глинян, Городенки, Черновець і др.), тай бувших учеників з косівських робітень. А се була би вже важна річ для сповнення задачі. Певно, що будуть заходити в початках і деякі трудности, як: набуття в нинішнім часі ткацьких варстатів, спроваджування і дорожня сирого матеріялу, краще виконання товарів, здобуття ринку для них і др. Однак ми можемо напевно надіятися, що добрий товар найде в скорім часі симпатію і попит в краю і підприємство буде з кождим роком краще розвиватася. Що більше я уважав би нинішну хвилю для сего діла навіть корисною, по причині, що спроваджування заграничних товарів до краю є тепер через високе цло і лихий стан валюти дуже утруднене, а наслідком того приймала би публика радо краєві вироби.

Рівночасно повинна орґанізація занятися основанням школи і підприємства для різбарства і столярства в гуцульськім стилю. А до сего лучається тепер як раз нагода. Як я чув, опинилися в сій стороні давні учителі вижницької школи, Шкрибляк і Девдюк, і остають нині без заняття. Се талановиті і в веденню школи вже опитні сили. Хто був перед війною в вижницькій школі або оглядав купецький її склад в Чернівцях, сей знає, які чудові річи гуцульського мистецтва там находилися: містерні хрести, рами, тетраподи, трійці, тарельці, касети і др. або прекрасні сальонові ґарнітури (софи, столи, крісла, бюрка, шафки), між ними пишний ґарнітур призначений для сальону якогось австрійського архикнязя. Сих учителів треба отже використати, бо коли їх змарнуємо, то ледви чи пізнійше найдемо так скоро подібних.

Отворена школа мала би задачу збирати талановитих хлопців Гуцульщини і образувати їх під проводом згаданих учителів. Одночасно мусілось би заложити магазиновий склад в Косові, а опісля може і в Коломиї, який удержував би постійну виставу тих виробів і старався о їх поширення і експорт. Однак створюючи сі огнища не повинні ми замикатись перед мистцями, що появлялись би в народі самостійно, поза школою; бож звісно, що кожда школа сходить звичайно на певну схему і шаблон, та держиться означених границь, а виринаючі поза нею таланти могли би вносити богато нового і живого, а навіть поширювати з часом виднокруг школи. Я підношу сю сторону намірено. Бо кілько разів приглядаюся в гуцульських церквах накопиченим там давним різьбам, а то: прекрасним десеням трійць, мальовничим свічникам і др., то завсе подивляю їх красу. Вони виконані доморідними артистами може примітивно, але який живий дух і як ґарний рисунок проявляється в них. І за кождим разом жалію глибоко, що ті рідні артизми у нас нині зовсім занехались, а їх місця заняли шаблонові чужі фабричні вироби без густу і краси. А як вдячна була би се задача, коли ми могли би відновити ті давні взори, а дати їх тільки в кращім виконанню!

Згадуючи про гуцульські вироби, не можу поминути гуцульських вишивок, творених сільськими дівчатами і жінками не з яких даних десенів, а таки з власного помислу. Се були перед війною дуже гарні річи. Та на жаль, і сі вироби тепер дуже підупали, а то через брак доброї волічки. Спілка могла би і тут зарадити через спроваджування і доставу добрих ниток, а відтак через переймання кращих вишивок до дальшої розпродажи і експорту.

При сій нагоді зверну увагу тих кругів, котрі такою річею інтересуються, на монументальне діло пок. артиста Сроковського, котрий довгі літа жив в косівських горах і в часі війни загиб десь в Росії. Він займався все життя спеціяльно муравлиним збиранням по всіх сторонах, а вже найбільше в Гуцульщині, всяких народних взорів і мав величезну колекцію. Сей скарб лишив він в церкві в Пістини, украсивши всю пресвитерію, а по части і другі стіни самими народніми десенями. Добре було би, коли би зложилося у нас яке видавництво народніх десенів, щоби вислало фахових людей до Пістиня і поручило їм відкопіювати тамошні взори. Не треба вже ходити по многих селах і мозольним трудом і довгим часом збирати національні краси, — в церкві пістинській найдуть вони пребогату скарбницю.

Згадуючи про сю працю пок. Сроковського, хочу подати її до прилюдного відома всего загалу, а заразом зложити памяти сего маловідомого і тихого труженника і щирого любителя національної культури належну честь.

о. Александер Стефанович.

Курс грошей.

На неофіціяльній біржі нотовано дня 22. серпня: Американські доляри 8100—8150, одинки і двійки 8050—8100, канад. доляри 7900—7950, одинки і двійки 7800—7850, нім. марки 8·20—8·30, сотки 7·80—800, леї 57·00—57·00, дрібні 55·00—56·00, чеські корони 220·00—225·00, дрібні 215·00—220·00, рублі 5-сотки 140·00—150·00, сотки 140·00—150·00, 25-руб. 130·00—140·00, франц. франк. 640·00—670·00, фунт. штерль. 34.000—35.000, швайц. франки 1400·00—1450·00. Золото: 20-кор. 30.500—31.000, 20-франк. 29.500—30.000, 20-марк. 30.300—30.400, 10-руб. 38.000—38.500. Срібро: австр. кор. 670 680, фльорени 1600—1650, руб. 2400—2500.

— **Донащич в сутанні.** Двох наших громадян при нагоді переслухання у львівськім старостві були свідками слідуючої події: Входить підльвівський „дзялач" в сутанні і представившись рецитує: „Ми в (Мшанє?) будуєми капліцен і польскон школен, вшистко юж єст на укончению, але вуйт єст мало енерґічни, а секретарж Русін тему сєн спржецівя...", на що заст. старости словами „Знам то" припинив дальші жалі ойчулька і попросив гостя на інтимну розмову в другу кімнату.

— **Нові банкноти в Польщі.** Польське міністерство фінансів розпочало друкувати нові банкноти по 10.000мп

— **Сирі шкіри з кун, видер, тхорів, заяців і т. п.** продавайте лишень Українській фірмі Петра Карпяка Львів Куркова 11а. 332 2—10.

„ЯК ВЕСТИ ЖИТТЯ!" Д-ра Ферстера (Lebensführung) в перекладі Юрія Кміта, вже вийшла з печатні і буде вислана на всі відомі адреси. Кожда інтеліґентна людина повинна обовязково цю книжку мати і прочитати. Замовлення приймає: А. ОКПИШ, Львів, Кадецька 4. Ціна з пересилкою 1000 Мп. 266 6—10

Посмертні згадки.

о. Яків Рожик, священик-ювілят і парох в Красноїлі, косівського повіту, умер дня 20 липня ц. р. в 77. році життя. В. Й. П.!

ОПОВІСТКИ.

Українська Торговельна Школа в Станиславові. Вписи до двохклясової торговельної школи Філії Тов а „Просвіта" в Станиславові відбудуться дня 31. VIII. і 1. IX. 1922. від год. 4—6 по пол. Вступні іспити дня 2. IX. Услівя приняття: Укінчених 14 літ, свідоцтво третої кляси ґімназ. або виділової або вступний іспит. — *Управа.* 433 1·3

Позір Чортківщина! Отсим подається до відома Учительству, Читальням, Аматорським Кружкам. Студентству та Парохіяльним і Громадським Урядам, що з днем 15. серпня 1922. отворено в Чорткові в „Народнім Домі" „Українську Книгарню", кооп. з обм. пор. Маємо на складі: книжки для народних і середних шкіл, зошити, канцел. прибори, молитвенники та заграничні і краєві видання українського красного письменства. Просимо вступати в члени „Української Книгарні" та приноровитися до клича „Свій до свого". — *Управа.* 430 1—2

Михайло і Марійка з Навроцьких Струтинські замісць повідомлень про своє вінчання складають 10.000 Мп. на Народній Фонд.

Філія Тов. „Просвіти" ім. М. Шашкевича у Львові приступила в члени Союза українських Інвалідів, пересилаючи 1000 Мп. як уділ і кличе всі читальні „Просвіти у Львові.

Місто цвітів на могилу своєї дружини бл. п. Ем. Черниш, складає П. Черниш 1000 Мп. на Українських Інвалідів. Марія Рудницька в Торскім 602 Мп. 1-1

На „Рідну Школу" зложив Вп Мец. д-р Іван Кмицикевич 20.000 Мп. як непринятий гонорар за позви о накази заплати виготовлені Тов. „Земельний Банк Гіпотечний". — За сю щедру жертву складаємо щиру подяку. — Головна Управа У. П. Т. IX 1—1

Кружок УПТ в Копичинцях отвирає дня 15. вересня 1922 р. приготовляючі курси Вписи відбуватимуться до 1. вересня с. р. Відчинення курсів залежатиме від відповідного числа зголошених кандидатів. 429 1—1

Повітовий Комітет допомоги Голодуючій Україні в Рогатині просить усіх ПГ. Добродіїв Рогатинщини і Бурштинщини, що одержали леґітимації на збірки, щоби зібране збіже і гроші доставили до кінця серпня до Рогатина, бо в перших днях вересня збіже відсилаєсь до Львова. 444 1—1

Позір Радехівщина! Прив. Українська ґімназія. Вписи до І. і ІІ. кл. дня 30. і 31. серпня, вступні іспити до І. кл. 31. серпня. Початок шкільного року 1. вересня 1922. — о. д-р Пеляїх, управитель. 440 1—2

Додаткові вступні іспити до всіх кляс і вписи до ґімназії як також іспити поправчі відбудуться в українській приватній ґімназії з правом прилюдности в Долині дня 30. і 31. серпня 1922. Початок шкільного року 1922/23 розпічнеться Богослуженням дня 1. вересня. Дня 2. вересня правильна шкільна наука. — Управа української приватної ґімназії в Долині. 423 1—1

Інформацій в справі студій на гірничій Академії в Леобен (Стирія) уділяє з рамени тов. „Молот" тов. Дрималик, Львів, вул. Шашкевича 2/І. перед пол. між год. 10—13, як також Ukr. stud. Verein „Molot" Leoben, Deutsch-Österreich, Mont. Hochschule. 424 1—1

Вступні і поправчі іспити в школі ім. Шевченка і приватній учительській семінарії відбуватимуться в днях 1. і 2. вересня. Зголошення до вступних іспитів приймає Дирекція школи в послідних днях серпня. Кандидатки на І. рік семінарії мусять предложити також свідоцтво здоровля, виставлене урядовим лікарем. Рік шкільний починається 4. вересня. 396 а) 2—5

Доповняючі вписи до всіх кляс 7. кл. всенародної дівочої школи ім. Шевченка у Львові при вул. Мохнацького 12. і поміщеної тамже приватної учительської жіночої семінарії УПТ. (І. і ІІ. р.) відбудуться в днях 29. 30 і 31. серпня с. р. в годинах від 9 — 12 рано і від 3—5-ої по полудни Пор

вписах треба виказатися: метрикою хрещення, послідним шкільним свідоцтвом і посвідкою щіплення віспи.
397 2—5

Вписи до торговельної школи тов. „Просвіта" у Львові, вул. Корняктів ч. 1. приймаються в днях 31. VIII. і 1. IX. п. р. від год. 10—12, вступні іспити 2. IX. о год. 9. а наука почнеться Богослуженням дня 4. вересня о год. пів до 9 рано. — Управа Школи. 383 3—3

ЛИСТУВАННЯ.

(Запити і відповіди).

Атаманюк Василь прохає всіх, хто знає про місце перебування або про долю його брата Михайла, який жив останній час на Буковині, подати про це звістку на адресу: Київ, Лукіянівка, Овручська 10, пом. 1.

Атаманюк Василь прохає друзів і знайомих одгукнутися по адресу: Київ, Лукіянівка, Овручська 10, пом. 1.

Дуже прохаю закордонні ґазети передрукувати. 436 1—1

Дрібні оголошення.

УРЯДНИЧА родина Львів, Сапіги, примістить учеників за харчі і доплату. Склеп „Відбудови", ринок 10. 443 1—1

СОВІСНОГО інструктора для двох учениць з II. кл. гімн. потребую від 1-го вересня. Услівя прошу подати. — Адрес: о. Орест Лотоцький, Дубківці почта Товсте ad Грималів. 441 1—1

ІНТЕЛІҐЕНТНА женщина прийме місце до науки дітий в народніх шкіл і поможе в домашнім господарстві, радо на провінції. Услівя приступні. Зголошення: Осоховська, Болотня п. Янчин. 439 —1

ПРИЙМУ панну склепову, а також на практику. Склеп з вудженинами, Городецька 38. Фариняк. 423 1—1

СПОСІБНА модниярка сейчас потрібна. Зголошуватися: Сальон мод, вул. Пекарська 47., І. п. між 6—7 год. вечером. 435 1—3

ЛЕКЦІЯ НА СЕЛІ на цілий шкільний рік (від 3/9 1922 до 30/6 1923) для солідного вправного інструктора до 4 дітий з клис низшої ґімназії, приватистів. Даю мешкання, харч, опал, світло і 25—30.000 мп. місячно. Неприняті зголошення остануть без відповіди. Ласкаві зголошення до 29. серпня. о. Юліян Дуцько, парох Летня о. п. Мединичі ad Дрогобич. 432

СЕМИНАРІЯЛЬНА АБІТУРІЄНТКА пошукує лекції до дітий з народних шкіл. Може приняти посаду на цілий рік. Ласкаві зголошення з поданням условин слати на адресу: Петро Мороз, проф. ґімн. Озірна п. Іосо. 427 1—3

ПОТРІБНА доходяча для варення обіду і спрятання. Потоцкого 58., портіер для інжинера. 381 2—2

УЧЕНИКИ (учениці) знайдуть уміщення за харчі в Станиславові. Інформації: О. Гриневич, Торговиця 29. 281 3—3

ПРИЙМАЮ строєння і направу фортепянів. Сикстуська ч. 30, Турус для Ю. Клименка. 364 4—4

УЧЕНИКИ знайдуть уміщення за харчі. Цяхова. Потоцького 102. Львів. 378 2—3

ПАННОЧКА пошукує кімнату в інтеліґентній родині. Зголошення: Руська 3/II., бюро праці. 415 2—2

ВІДЛИВАР ДЗВОНІВ (ґісер) Українець, пошукує відповідного заняття найрадше при фабриці дзвонів як спільник. Зголошення слати: „Гр. Віст." під „ґісер".
419 2—2

ПРОДАМ Американцям дім з великим огородом в Сокалі. П. Мазурок. 298 4—5

ТОКАРНІ, Стругачки, Вертячки, Гиблярки, Тасьмові пили, Циркулярки, Кружляки, Вінди, Трансмісії, Паси поручає „Пільот", Львів Баторого 4. 1277б) 0—30

МЛИНСЬКЕ каміння, машини, турбіни, трансмісії, паси, ропні мотори, льокомобілі, ґатри, по конкуренційних цінах поручає „ПІЛЬОТ" Львів Баторого ч. 4. 1277в) 21—30

ЛЕКЦІЯ НА СЕЛІ на рік або довше для доброго інструктора самітного або з жінкою до 6 дітий з II. і 1 III. кл. ґімн. Помешкання, паливо, світло, цілковите удержання і платня місячна 40—50 тисяч. Коні до виїзду. Обняти сейчас. — Д-р Пеленський в Комарні. Ст. зал. Комарно-Бучали. 370 2—3

ПОШУКУЮ здібного помічника з відділу корінного і одного здібного буфетовця з добрими рекомендаціями. Зголошення з заподанням услівій на адресу: БРУНЕЦЬ, Підгайці. 351 3—3

Д-Р АНДРІЙ ЛУНІВ адвокат в Борщеві шукає конціпієнта. 390 2—3

ТУРБІНИ „KNOPPA" горизонтальна 25 HP. комплетна оказійно на продаж. Відомість з чемности Ринок ч. 10. Союз Кредитовий. 393 2—3

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

Д-ра ШИМОНА РАППАПОРТА

Львів, вул. Сикстуська, 17.,

без болю пльомбовання і виривання зубів, штучні зуби в кавчуку і золоті по дуже **приступній ціні.** — П. П. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі.
417 2—10

СПЕЦІЯЛІСТ СКІРНИХ І ВЕНЕР. НЕДУГ

Д-р Н. Ґольдштайн

б. елев від. і берл. клінік ординує для жінок 10—12, для мушин 2—5 **ЛЬВІВ, вул КРАШЕВСЬКОГО 3.**
155 12 16

ПОДЯКА.

За виліченя мене зі смертельної рани завданої Поляками в Чит. „Просвіта" на Левандівці, і з тяжкої недуги, складаю отсею дорогою Вп. п. Д-рови Я. Гинилевичеви щиру подяку.

АНТІН ЗМИЙ
нар. учит.
442 1—1

Позір! Читайте!

Аматорські театральні гуртки! Товариства „Просвіта"! Відбито на машині дописання песи, що добре надаються до аматорських вистав по місточках та селах: 1) „Розумний і дурень" — Ів. Тобілевича (Карпенко-Карого), комед. на 5 дій, ціна 900 мп. — 2) „Нахмарило" — Б. Грінченка на 3 дії, ціна 800 мп. — 3) „Не співайте півні — не вменшайте ночі" — С. Васильченка на 3 дії, ціна 700 мп. — 4) „Як ковбаса та чарка — то минеться й сварка" — М. Старицького на 1 дію, ціна 600 мп. без пересилки.

Замовляти на адресу:

В. Завадський Львів, Ринок 43/I.

363 15/II. Можна за післяплатою. 2—3

З ДНЕМ 1. ВЕРЕСНЯ 1922 РОКУ
відновлюється
--Господарсько-кооперативний Часопис--

як двотижневик і буде подавати фахові відомости на біжучі теми.

Всі кооперативи, кружки і філії Сільського Господаря мусять пренумерувати часопис обовязково.

Замовляти і слати передплату 2000 мп. на адресу Краєвий Союз ревізійний, Львів, вул. Домініканська ч. 11. II пов., найпізніше до 25. серпня с. р.
379 3—3

ДО ПРОДАННЯ!

32 морґи ґрунту разом з будинками, в тім 5 морґів ліса, цілий сегорічний збір, цілий інвентар живий і мертвий, 4 коні, 6 шт. рогатої худоби, 10 км. від Львова, 1½ від стації. Відомість у Довгана, Львів. Королевої Ядвіґи 24. XXIV 1—2

Осторога!

Остерігаємо перед бувшим урядовцем фірми Наддніпрянцем Іваном **Волосевичом,** котрого фірма давно прогнала зі служби. Волосевич купує на кредит ріжні товари себто для фірми побирає задатки і стягає наші претенсії від довжників, до чого ніколи не був уповажнений. Побут його на разі невідомий. За його діла не беремо ніякої відвічальности.

„МЕЛЬМА"
Спілка торговельно-промислова для торговлі зі Сходом
425 1—1 Сп. з обм. пор.

Надзвичайні Загальні Збори

Торговельного Союза „САМОПОМІЧ"
кооперативи з порукою уділами
в ДОЛИНІ

відбудуться дня 10. вересня 1922 року (в неділю) о год. 4. по пол. в домі Української приватної ґімназії в Долині з денним порядком:

1) Відчитання протоколу з попередних Заг. Зборів.
2) Звіт Дирекції.
3) Вибір двох членів Надзірної Ради.
4) Вибір двох членів Дирекції.
5) Внесення і запити.

Колиб на Загальні Збори не явилось приписане число членів, то відбудуться другі Загальні Збори з тим самим порядком денним і в тім самім льокали — дня 10. вересня 1922, о год. 5-ій по пол, яких рішення будуть важне без огляду на приявне число членів (§ 46 стат.).

Долина, дня 15. серпня 1922.
437 1—1 НАДЗІРНА РАДА.

ІВАН МОС

:: :: що до недавна провадив кухню в реставрації Райха в Ринку, :: ::

перенісся і провадить тепер кухню в реставрації Янічка у Львові, при Галицькій площі 10.

XXIV. **Поручає гостям смачні обіди, вечері і всякі напитки.** 1—3

5 000 Мп!

на відбудову „Народного Дому" в Ходорові зложили на заставні листи по 5.000 Мп. і кличуть:

о. Винницький Іван, Залісці кличе: 1) Одіжинського Андрія, Підністряни, 2) о. Соколовського Віктора. Молотів, 3) о. Курчабу Петра. Острів, Мода Данило, Отиневичі, кличе: 1) Мацькова Матвія, Отиневичі, 2) Кравця Сеня. Отиневичі, 3) Костика Михайла. Отиневичі, 4) Черкаса Михайла, Юшківці. 5) Рудяка Івана, Дуліби, Копитко Йосиф, Ходорів, кличе: 1) о. декана Щербанюка Івана, Букачівці, 2) о. Гвоздецького Олександра, Чернів, 3) о. Кравчича Омеляна, Отиневичі. Калинець Максим, Ходорів, кличе: 1) Саляка Петра, Волчатичі 2) Саляка Миколу, Волчатичі, 3) Татоміра Гриня, Ходорів, Ілечко Ашкеназе, кличе: 1) Чорного Маріяна, Ходорів, 2) Міхівську Марійку. Ходорів, Москаля Василя, Ходорів, Семигинівський Степан Ходорів, кличе: 1) Волінську Марʼю, Ходорів, 2) Коцовського Миколу, Ходорів, 3) Ашкеназе Макса, Ходорів, Романюк Василь, Ходорів, кличе: Саляка Олеся, Ходорів, 2) Саляка Янка Ходорів, 3) Саляка Михайла, Ходорів, Кашинський Олекса, кличе: 1) Гамкала Дмитра, Городище кор., 2) Гамкала Івана Городище кор., 3) Гулея Гриня, Городище кор., Івашків Іван, кличе: 1) Лозинського Івана, Ходорів, Долинського Володимира, Ходорів, 3) Лушпака Івана, Ходорів, Юревич Михайло, кличе: 1) Кашинського Стаха Ходорів, 2) Куплика Миколу, Ходорів, 3) Юревичівну Ольгу, Ходорів, 4) Любінецького Якима, Ходорів, Сидорчук Осип, Ходорів, кличе: 1) Ніжанковського Івана, Ходорів, 2) Коновальця Йосифа, Ходорів, Томашівського Емануїла, Городище кор. 438 1—1

ПЕЧІ І КАФЛЕВІ КУХНІ

ставить нові, старі направляє швидко і дешево так в місци як і на провінції — —

:: Михайло Галібей ::

кафлярський майстер

ЛЬВІВ, вул. Петра Скарги ч. 5.

1851 10—?

НИТКИ вс. рода, до шиття і вишивання, гуртом і на дрібно продає дешево і поручає свої від 22 літ ведені робітні суконь і — — — білля. — — —

ЖІНОЧА СПІЛКА ПРОМИСЛОВА **„ТРУД"** — **ЛЬВІВ,** — **Ринок ч. 39.**
XV 1—?

ТАПЕТИ В НАЙБІЛЬШІМ ВИБОРІ — — —
ЦЕРАТИ ВІДПАСОВАНІ І НА МЕТРИ, — —

фіранки, портієри, хідники, дивани, лінолеум, капи на ліжка, обруси, меблеві матерії, сінники росгарові, матераци і т. п.

Е. КІЧАПЕС і А. МАРҐУЛІЕС

246 **Львів, Сикстуська 18.** 5—8

ПОЗІР! Нововідкрита в Галичині **КООПЕРАТИВИ!**

Фабрика гребенів і рогових артикулів

„КЕРАС" виробляє товари, що під зглядом якости стоять вище заграничних товарів і в порівнанню з заграничними цінами калькулюються значно дешевше з тої причини, що відпадає вартість цла і коштів транспорту.

Фабрика приймає замовлення лише **ГУРТОВНО.** Мета фабрики — задовольнити під кождим зглядом своїх відборців. 336 3—10

Замовлення просимо надсилати до БЮРА ФАБРИКИ:

ЛЬВІВ, вул. ЛИЧАКІВСЬКА ч. 75. — — — —

ВОЛЬ КУРЦ і С-ка Фабрика гребенів і рогових артикулів — — — **„КЕРАС".**

Телеґрама!

Подається до відома, що з днем 12. с. м. відчинено на ново корінний склеп „Консуму українських Скарбових Службовиків" при вул. Валовій ч. 31.

Обовязком кождого Українця є — по можности — попирати сей склеп тимбільше, що часть доходу призначена на фонд українських інвалідів. XXI. 2—3

Поцинковану ТЕШИНСЬКУ БЛЯХУ до криття дахів

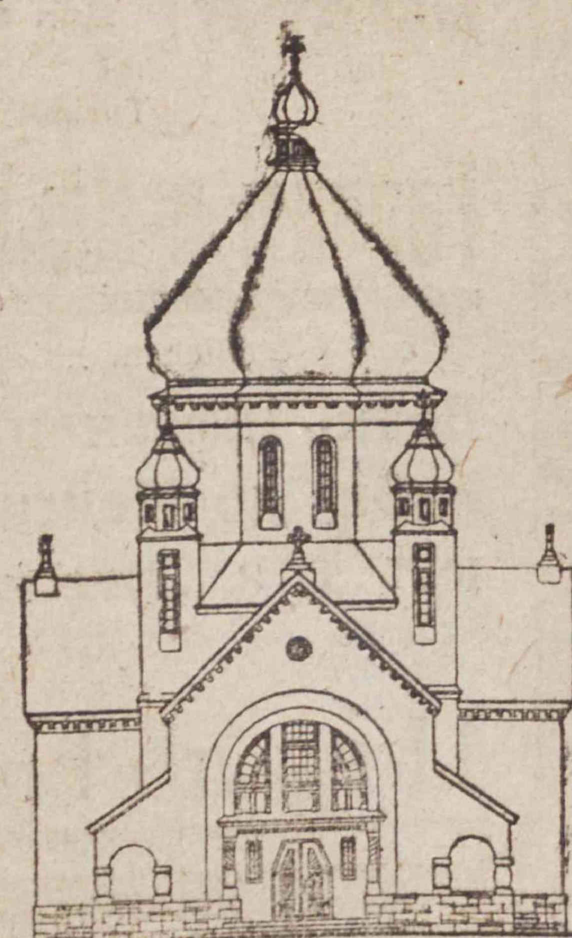
продає по денних цінах

А. ОНИПИШ і Ска

торг. пром. Спілка з обм. пор.

ЛЬВІВ, вул. Оссолінських 15. II. п.

294 5—6

ЦЕРКВИ

будинки, млини, доми, фабрики, камяниці і т. д XVI. 3—20

проектує і будує — а також :: достарчає увесь потрібний ::

БУДІВЕЛЬНИЙ МАТЕРІЯЛ

„УБУС"

(Український Будівельний Союз)

ЛЬВІВ, вул. Оссолінських ч. 6.

„Red Star Line"

(Лінія Червоної Звізди)

одинока найпопулярнійша безпосередна почтова лінія між

Антверпією – Ню Йорком — Ґданьском – Ню Йорком.

Бюра: ЛЬВІВ, вул. СИКСТУСЬКА ч. 29.

ТЕРНОПІЛЬ, МІЦКЕВИЧА 31.

Централя: Варшава, Маршалківська 137 (звертатися до львівського відділу)

УВАГА: Уділяємо безплатно всяких конечних інформацій, відносно виїзду до АМЕРИКИ І КАНАДИ.

Важне для реемігрантів! Реемігранти можуть дістати візум на виїзд до Америки. Близших інформацій уділяють наші бюра у Львові і Тернополі. — — — — — — — — — XX 1—1

КІНОТЕАТРИ

КОПЕРНИК і МАРУСЕНЬКА

висвітлюють від суботи 19. серпня 1922. року світоч американського фільмового репертуару, незрівнану в помислі драму на 6. дій п. з.

ГОРІЮЧЕ НАФТОВЕ ЖЕРЕЛО

з циклю **„ЦИРК КІНҐ"**.

В головних ролях славний акробат і артист Едді Польо і знаменита драматична артистка, найкраща женщина Америки Eileen Sedgwick.

Земельний Банк Гіпотечний Сп. Акц. у Львові

відкрив дня 16. серпня свою

:: Аґенцію в Станиславові ::

345 1—4 при площі Пілсудского ч. 4.

Купно і продаж всіляких валют, девіз (чеків) і переказів по денному курсі. **Купно американських чеків без огляду на авізо.**

:СТАЛЬ:

ЗНАРЯДНУ

у всіх вимірах

поручає зі складу

М. Керский

ТОРГОВЛЯ ЗАЛІЗОМ

ЛЬВІВ, ПАСАЖ МІКОЛЯША,

філія: Тернопіль, готель

426 Пунчерта. 1—6

ДИВАНИ, ХІДНИКИ, ПОРТІЄРИ, ФІРАНКИ, ЦЕРАТИ і ЛІНОЛЕУМ, капи на ліжка, колдри, коци, дреліхи на матераци, матерії і плюші на покриття меблів 3—5

поручає - - **В. ВАЙСС** ЛЬВІВ, Собеского 2.

склад тапет

Власне декораційне заведення. 320

Складайте жертви на Рідну Школу.

Капелюхи

мужеські, жіночі і дітоці детайльно і гуртом по фабричних цінах продають — — — складниці — — —

пл. Марійська 8, Казимирівська 25, Фабрика Бальонова 8.

I. Краєва фабрика капелюхів **РУДОЛЬФА НАЙВЕЛЬТА** XX 0—15

Шкільні підручники

для гімназій і учительських семінарій як також книжки для шкільної лектури

267 замовляти можна 3—6

у Івана Калиновича, Золочів

„Полотно" Львів, Зімоновича 20.

XII. поручає: 13—15

полотна, цайґи, сукна, мотузяні вироби.

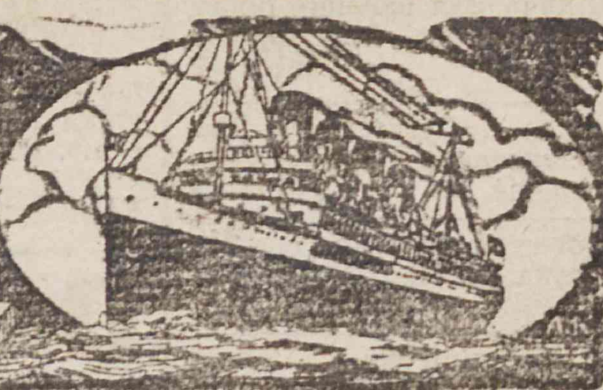
ВУГЛЕВЕ БЮРО

306 **В. ТІҐЕР** 3—5

Львів, Пасаж Гавсмана 9.

приймає замовлення на горішношлеський і краєвий вугіль найліпшої якости по конкуренційних :: цінах з сейчасовою доставою. ::

FRENCH LINE

-- Compagnié Générale Transatlantique --

Варшава вул. Королівська 27. Телеграфічна адреса: Transatpol. ВІДДІЛИ: РІВНО, Шосова 45. БАРАНОВИЧІ, Шосова 134.

Найбільше Корабельне Товариство світа, 120 власних кораблів, котрі обіймають 1,036.458 тон (міліон трийцять вісім тисяч чотириста пятьдесять вісім тон).

УВАГА! Для вигоди наших пасажирів зі Східної Галичини відчинили ми відділ у ЛЬВОВІ, при вул. Городецькій ч. 83.

Товариство наше посідає безпосередну почтову комунікацію межи

Гавром а Ню-Йорком, Св. Назаром а Кубою і Мексиком.

Відізди до Сполучених Держав відбуваються що 3 дні з наших пристаней.

Всякі інформації в справі виїзду до Північної Америки, до Куби, до Мексику уділяє наше бюро безплатно. Всіх, що мають т. з. „prepaid-и" проситься зголошуватись по інформації до нашого відділу у Львові.

Ціна до Ню-Йорку зі Львова 114 долярів.

Видає і за редакцію відповідає Олекса Кузьма

З друкарні Спілки „Діло"

BIBLIOTEKA KUL